

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Előfizetési pénz s minden küldemény Főpíacz Vecsegyház földszint a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.

Előfizetési árak:

Helyben	
Félévre	6 frt.
Három hónapra	5 ..
Postán küldve:	
Félévre	7 frt.
3 hónapra	5 .. 50 kr.

Egyes szám
10 kr.

Hirdetési díj:
Öt hasábos petit sorért 5 kr.
Nyolctörten megjelenő közlemény 3 hasábos 15 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szinte több ízben belső hirdetések máttól fogva, alku szerint a legolcsóbb árért.

Bejegyzés:
minden bejegyzésért külön 20 kr.

Előfizethet helyben: **Telegdi K. Lajos** és **Csáthy Károly** könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

A képviselőház ülése nov. 29.

A hétfői ülés emlékezetes lesz sokáig azok előtt, kik az ország ügyei és azok fejlődése iránt érdekeltséggel vannak.

Korántsem az teszi ezen ülést nevezetessé, hogy Máriássy Béla — kit eddig szélső baloldalinak, vagy ha úgy tetszik, a 48-as pártbelinek ismertünk, — hirtelen csak a jobboldal felé kanyarodván, a Juszth indítványát pártolta, miszerint csakugy a nagyjából, hánydelvesdel módra kell az országgyűlésnek a pénzügyministeri számadásokat megvizsgálni. Mely eljárása folytán Simonyi Ernő ki is mondta, hogy Máriássy B. a pénzügyi bizottmányba is mint a 48-as párt tagja választatott be, de e pártnak érdekeit nem képviselte. Hogy ily köpenyforgatási eset olykor jön elő, az még nevezetességet nem képez; legfőlebb szánalmat éreztünk az ily gyarlóságok személyesítői iránt; — habár csodálkozunk is kell, hogy az, aki a legjobbat látott akarni, a legrosszabbat hogyan választhatta; itt még azon elv sem alkalmazható, hogy a szélsőségek találkoznak.

Inkább az teszi ezen, András-nap előtti napot, mit András estvéjének is nevezhetnénk, emlékezetessé, hogy gr. András helyettese, talán épen éreze a honvédelmi miniszter közeledtét hazafelé, ezen napon, mintegy honvédelmi fontos helyettesi állomásától megválandó, nagyszerű búcsúbeszédet kívánt elmondani, mely megörökítse az ő dicsőségét, mit tőle senki sem fog irigyleni.

Mert hiszen legyen övé a dicsőség azért, hogy a vihar ellen oly bő köpenyt öltött fel, melyen a mint bemegy egyfelől, ki is megy másfelől a szél.

E köpeny, bár hideg volt is, de jól állott neki; érezte is, hogy az szépen néz ki, s illegette magát.

A vihart Vukovics támasztotta azon kérdésével, hogy a dalmát bajokat miért nem osztrák katonasággal igazítják, midőn ezuttal Dalmatia tényleg Ausztriához tartozik; továbbá, hogy, ha már csakugyan magyar vér foly ott, a fölkelés lecsillapítására haza fogja-e a kormány rendelni a magyar katonaságot, amint a nemzet követeli, s amint gr. András már régen kilátásba helyezte a képviselőház előtt tett ígéretével.

E viharok nem lehetett szemközt menni; — oldalról kelle azt, félig kitérőleg, telfogni.

Ezért tette azt a honvédelmi miniszteri helyettes, hogy épen nem a kérdésre felelt.

Nem mondta egy szóval sem, hogy miért foly Dalmatiában is magyar vér; hogy a magyar miniszterium meg volt-e kérdezve eziránt, (dehogyan volt? szerk.) s ha igen, mi indokok vitték a belényugvársra; egy szóval sem mondta, hogy a fölkelés alkalmával, vagy mikor hozatnak már egyszer haza magyar ezredeink. Ily apróságokról hogy szólott volna ő excellenciája?!

Sokkal magosabb távlatból fogta fel válasza kindulási pontját.

Valami olyat keresett, mint a Herkules csizmája, mely minden lábba jó.

Oly tengert fedezett fel, mely elnyeljen minden, amit belőlöknek.

És mindezt a „pragmatica sanctio”-ban találta fel.

A közös védelem eszméje gyujtott világot előtte a viharos András estén.

Azért kell tehát a magyarnak vérezni Dalmatiában és egyebütt is, mert közös védelemre vagyunk kárhóztatva Ausztria irányában!

Tehát ezen nagyszerű szövetségből mi ránk mindig csak teher, szenvedés jut!

Most már tudjuk a miniszter beszédéből, hogy azért vannak külföldön katonáink, mikép, ha péld. Csehországban egy csapszékben verekedés van, ott teremjen a magyar a kölesönös, vagy közös védelem nagyfotosságu kötelességét teljesítendő.

S ott a tengerparton, hol sok besorozott honvéd is tengette bus életét az 1849-dik évek után, ott élje le hosszas téttlenségben napjait, vagy hirteleni halállal ott vérezzen el a magyar katonája.

Vagy ott Tirolban, Gallicziában és nem tudom mi idegen országokban töltse el legszebb ifjúsága éveit, csak azért, hogy lesse az alkalmat, hogy mikor tetszik ott valami idegen nemzet soraiban bajnok kiütni, melynek elnyomására elő kell toppannia! —

Már tudjuk, hogy a közös védelem nyugtalanítja életünket, zavarja álmainkat; áldásait az terjeszti ki reánk ott kívül, idegen világban, hogy itthon olyanokat ne élvezhessünk.

Már tudjuk a miniszter ur beszédéből, hogy a közös védelem eszméje teszi sziklához kötött Prometheussá a magyart!

És azt is megtanultuk a miniszter ur beszédéből, hogy ez örvedetes állapot, mert a külső ellenségek azért félnek tőlünk, mert tudják, mit tesz az a jelszó: „egyesült erővel.”

Nyugodj meg jó magyar! Nem teher nehezedik rád az által, hogy idegen országban kell katonáskodnod, hanem azt mondja minisztered — jogot gyakorolsz, a közös védelem jogát ott kívül; hogy belül mit mond szíved, azt jobban tudod te magad, mintsem a miniszter ekes beszéde képes lenne azt eltolmácsolni!

Egy kis haladás, de nincs köszönet benne!

— Eötvös József bárót a cultusminisztert ismertük mi egy időben olyan embernek is, ki minden tekintetben a szabadelvű eszmék mellett harczolt, s mint merő rágalmat utasítottuk volna vissza azon feltevél, hogy ő valaha az ultramontanizmus uszályhordozói közé szegődik be, s egy általán sok szöpet s jó, üdvöset vártunk tőle miniszterré kinevezésekor a vallás és közoktatás ügyeit illetőleg.

Hogy e hiedelmünk nem ment teljesebbé, azt emlitenünk sem kell, mert az, mit eddig a cultusminiszter a vallás és közoktatás terén tett, vajmi kevés ahhoz képest, a mit tennie kellett, de lehetett is volna.

Hányszor felmerült és elodáztatott a polgári házasság törvényné emelése, és ugyan miért, — épen nem azért, mintha ez intézménynek üdvös voltáról különben felvilágosult eszméknek hódoló miniszter meggyőződve nem volna, hanem elodáztatott azért, mert az a magas clerus így akarta.

Az iskolai törvény szentesített, a közös iskolák behozattak, a tanfelügyelők többnyire kevésbé ismert, vagy épen ismeretlen mennyiségek az oktatás és nevelésügy terén, kinevezettek, s hogy ez új intézménynek a sallangja is meglegyen, a priori, nem várva be a még ezután szerzendő érdemeket, megkirálytanásosítottattak, s vajon ez ugyben is úgy jött-e el a cultusminiszter, hogy az általános várakozásnak s a fenálló s chismert felekezetek ignorálhatlan jogának elég lett volna tőve? Epen nem. A tanügyi törvény, a közös iskolák felállítását kimondattak és szentesítették a nélkül, hogy a vallásfelekezetek, önválasztotta képviselők által folyhattak volna be, az ő iskoláik felett is rendel-

kező s a nemzet szellemi fejlődésére elvitáztatlanul roppant befolyással bíró törvénynek megalkotásába.

Hát a tanfelügyelők kinevezésénél volt-e mindennél a méltányosságnak az egyes hitfelekezetek irányában, elég tőve? Fájdalom nem, mit hogy legközelebből szóljunk: a nagy Bihar megye tanfelügyelőinek kinevezetése elég világosan bizonyít. De meg, tanfelügyelőkül mi nem csupán a kormány előtt jó hangzásu, hanem egyszerűs mind a tan- és nevelésügy terén elismert szakképzettséggel bíró férfiakat ohajtottunk volna. Nem akarunk itt neveket említeni, de csak tessék végig nézni a tanfelügyelő urak névsorán, több olyan egyén nevet látandjuk ott, kik kinevezetésükig mindennel inkább foglalkoztak, csak azzal nem, a mi felett most a kormány nevében hivatalosan öröködniök kell.

És épen a közoktatási miniszter ezen tévesztett intézkedései, melyek indokál mi megvalljuk nem a jóakarat hiányát, hanem neki mint miniszternek különböző káros befolyások alatt állását és ebből kifolyó határozatlanságát tartjuk, annyira hozzászoktattak bennünket, ő benne a hatalmas ultramontan pártnak, ha nem is uszályhordozóját, hanem annak érdekeit előmozdító eszközét tekinteni, hogy valóban meglepetve valánk azon hír által, miszerint a szabad vallásgyakorlat és a különböző vallásfelekezetek egyenjogúsításáról szóló törvényjavaslat, dacára a magas clerus minden ármánykodásainak, a cultusminiszterium kebelében már elkészült, s legközelebb a minisztertanácsban fog tárgyalás alá kerülni, s aztán tüstént a képviselőház elébe.

A törvényjavaslat tartalma a következő 13. §-ban foglaltatik össze:

1. Mindenki szabadon követheti hitvallását, s azt az ország törvényei tekintetben tartása mellett gyakorolhatja. Senkit nem szabad tehát valamely a törvény által nem ellenzett vallásos cselekedetnek gyakorlásában megakadályozni, sem oly vallásos cselekmény gyakorlására kényszeríteni, mely hitével ellenkező.

2. A politikai és polgári jogok gyakorlása a hitvallástól független.

3. A vallás senkit sem foszthat meg polgári jogaitól, sem a polgári törvényszékek előtti illetékességétől.

4. Valamely vallás követői vallásos testületekké, vagy is egyházzá egyesülhetnek, s egyházaikat önkormányzatilag vezethetik.

5. Az állam főfelügyeleti joga az egyházakra nézve fentartatik.

6. Az egyházak egyenlő joggal bírnak egymásközt és az államhozi viszonyaikban.

7. Szabad áttérés.

8. Polgári házasság, melyről külön törvényjavaslat fog szólni.

9. Szabad intézkedés a gyermekek vallása felett: a fiúk anyjuk, a leányok anyjuk vallását követik.

10. Az egyházi anyakönyvek mellé polgári anyakönyvek fognak behozatni.

11. Köztemetők, a felekezetiék mellett.

12. Mindazon törvény, mely ezen törvénynevel ellentétben áll megszüntetettik.

13. Ezen törvény végrehajtásával a cultus, bel- és igazságügyminiszter bizatnak meg.

E törvényjavaslat 6 első §-át haladásnak lehetne tekinteni, ha az 5. § ban foglalt felügyeleti jog a gyakorlatban nem a központosítási rendszer szűrőjén keresztül kereshetül.

Azonban a következő §§-ok ismét félrendszabályok, és ellentétek egymással, úgy, mint a szabadság következményeivel A szabadságot megszorítja az áttérés kifejezés, és vegyes házasságból gyermekek vallásának megszabása.

Ha minden vallás egyenlő: miért erőszakolja az Állam a vegyes házasságból gyermekekre egyik vagy másik vallást?; s ha mindenkinek szabad azt a hitet követni, a mit akar, minek áttérési engedélyezés rendszabály.

Ezen s több hasonló fogalmak az utóbbi §§-ban elvész az előbbiekben foglalt haladás érzékét.

S az egész szövege félrendszabálylyá sulyd alá.

kadt meg a
esztbe esa-
otta azt, s az
nehéz vs-
el a habok
zzal együtt a
A munkások
erencesétlenül
özül csak 15
terült a hir-
mind a fo-
s eddig hat
elő a habok
meg. Többen
g, úgy hogy
közönak öt
én, ez mind
tolsó perc-
részei egész
ol egy homok
jából min-
telen követ-
i megfigyel-
gyermekét
vel szájában
ény Europa-

Triesztbe,
ismét Pla-
alkalmából
nyitattott
Francia-
gyakorlatát
ellen, mely
ellenhatást
ültak, hogy
a nemzet
szabadságot
önök uraim
egyenlően
től.

a behoza-
nyagon ese-
olt, főleg a
a buza 7 ft
t, árpa zab
éle is kevés
i, 1 ft 40-
nyét s főze-
90 kr, pa-
zsák alma

az eddigi
dörjárunk
később fel-
nyes, majd

t 122—26

Károly.

Boda János.
Raktáram: Debreczenben, főpíacz 2135. sz.
Teleki-bez ez. saját házában.

168. 6 - 6

Ujdonságok.

Meghívás A dalegylet ujonan szervezése végett tervjavaslattal megbízott küldöttség munkálata tárgyalása végett folyó hó 27-kére összehívott választmányi ülés — a tagoknak hiányos meghívása folytán — megtartható nem lévén; a választmány tagjai legközelebbi vasárnap d e c z e m b e r 5-kén d. u. 3 órakor a zenede helyiségében tartandó választmányi ülésre tisztelettel meghívottnak.

Komlóssy Imre, m. k.
a dalegylet elnöke.

Van egy ország Eldorádó. és az maga éppen Debreczenvárosa, mert itt még az utca kövezete is tejbé-vajba fordít; legalább ma reggel a város-háza előtti tér egy része sző teljes értelmében abba fordított. Levén e különös állítás egyszerű megfajtása az, hogy egy jámbor taligás, még jámborabb lovával arra felé ballagott, hol a tejeskefák mérték folyékony árukat; az oktalan pára neki ment a telt köcsögöknek s a járó-kelők multságára minden alkudzás nélkül ugyancsak „befizetett” a megrémült nébereknek, vagyis nagy mennyiségű tejuket, vajukat, turóikat kimélet nélkül kitálalá az utca kövezetére. Egy aestheticus, ki éppen a „humor” elméletével foglalkozik, ha e jelenetet látta volna bizonyára így sohajt vala fel: „Istenem mennyi sok tejfel!” — és e szavakban feltalálódja a kaleset érintett tanulmánya titkaiboz.

A budget tárgyalásával megbízott gazdasági bizottság, mely a múlt héten is ülésezett, e hét minden napján délutánoként folytatja üléseit a városi tanácsban nagy termében. Legközelebb tárgyalni fogják a eselések fizetésének javítása tárgyában beadott jelentést, továbbá szonygre kerül a kaptányi hivatal (végrehajtási) osztály felállításának terve, melyet főkapitányunk Simondy Imre indítványozott, s intézkednek végre a köldülés megszüntetéséről. Látni való, mindezek oly fontos tárgyak, melyek megérdemelnék, hogy minél több oldalról vizáttatónak meg; de e nagy bizottság 70. mond hetven tagja közül a tárgyalásokon némelyik sóha sem jelen meg.

A eseléd-változás ideje nálunk új év és pünköszt. Az új év közelget; és újlag azon bizonytalanságnak lesz a jövő éve is kitéve a gazdasági viszonyok, mint az előtti volt, s jelenleg is van. A eselédék szelelye uralkodik, többnyire a gazda és gazdaszony akarata felett, és pedig többnyire a miatt, hogy nálunk a eselédügy nemcsak szabályozva, sőt azon régi rendszer is elavultnak látszik, hogy eselédkönyv nélkül sem a gazda meg nem fogadhatta eselédét, sem az be nem állhatott. A rendszabályozásnak nem vagyunk hátráltatásban, de a féltelenség károvesei feletti rendelkezést, társadalmi tekintetből még is szükségesnek tartjuk. Azért is felhívjuk főkapitányunk figyelmét, hogy ezen ügyben, habár ideiglenesen is, észszerű rendszabályt léptessen életbe, és azt még új év előtt ki is hirdesse. A rendbontók ellen pedig megfelelő büntetést kell aztán alkalmazni, hogy nemcsak a rendszabály legyen meg, hanem a végrehajtás is.

Kletzer F. jeles gondorka művész városunkba már megérkezett s első hányversenyét pénteken rendezte a színházban. Előre is örvendünk az élvezetnek, melyet a külföldön is jól ismert művész-hazánkba fog számunkra nyújtani.

E. Ma szállítják városunkból, Farkas Balázs, Bándics János, Tóth András és Dobóczy István fejezettek a vázi fogházba az esteli vonattal.

Hetivásárok alkalmával folyvást tapasztaljuk, hogy a kofa-és kepezosztály tagjai a magánforgasztásra vásárlók elől idő-ott lefogalják a kelendőbb cikkeket. Ezelőtt meg volt azon jó szokás, hogy ellenőrzés gyakorlatotott az ily visszatelesek ellenében. Most is látunk a heti vásárok alkalmával hajdukat, de ezek nem rendeznek, nem ellenőriznek; sőt megcsik, hogy egy némely kofa éppen férjére hivatozik a magánvásárlók evőszándéka gyakorlása közben; s történetesen férje éppen hajdu.

Kérünk annál fogva egy kis betekintést az ily apró, de mégis érdekes viszonyokba is, a kapitányi hivatal részéről.

A debreczeni ipar-és kereskedelmi bank forgalom kiutatása. bevétel. Pénztári forgalom 1869. november hóban. Pénzkészlet október 31-vel 21,245 ft 85; kiüzettelt váltók 138,740 ft 9 kr; folyó számla 18,303 ft 35 kr; ércpénz eladása 1204 ft 47 kr; szelvény eladása 57 ft 30 kr; raktár bér 29 ft 20 kr; alapítási költség megfizetése 53 ft 20 kr; nyomtatványok 3 ft 67 kr; összesen 256,879 ft 41 kr. Kiadás. Leszámitolt váltókra 155,189 ft 24 kr; leszámitolt előlegekre 3115 ft; kamatokra 310 ft 23 kr; értékpapírokra 30 ft; kamatozó betétek visszafizetése 19,090 ft; pénztári jegy beváltására 34,800 ft; üzleti költségre 106 ft 35 kr; építési költségre 95 ft 95 kr; nyomtatványokra 1 ft 66 kr; szelvény vásárlására 126 ft 46 kr; ércpénz vásárlására 522 ft 25 kr; folyó számlára 26,088 ft 39 kr; raktár bér számlára 3 ft 50 kr; tisztí és szorgalmazásra 453 ft 33 kr; adó számlára 3 ft 21 kr; napi biztosí díjakra (3 óra) 390 ft; felszerelési költségre 12 ft; pénzmaradvány decz 1. 16,541 ft 84 kr; összesen 256,879 ft 41 kr.

Lövöldénk érdekében.

(Vége.)

Egyletünk anyagi helyzete kedvezőnek nem mondható, és élénk részvételre, a leendő főlövészmeister s a választmány erélyes közreműködésére szükség lesz. — Alkalmam volt magamnak e tekintetben meggyőződést szerezni, az egylet könyvei rendezésénél, melyek szerint az egyletnek 1. évi január 1-én 8700 ft adóssága volt.

Ezen adósság törlesztése életkérdés az egyletre nézve, s ha felgondoljuk, hogy a részvények ez évi befizetésével a pénzfórrás fenéig kiszárad, szomorú tekintetet kell vetnünk a lövölde szép épületére, s el kellene csüggednünk, ha kellő figyelembe vesszük az utolsó két esztendőben tapasztalt részvétlenséget, s hiszem, sokan vannak, kik ezen egylet további fennállhatását kétségbe is vonják. Én részemről nem csüggedek s reményelem, nem csalódom, ha minden reményemet a debreczeni polgárság országiszerte ismert áldozatkészségében a közjó támogatása iránt helyezem; megvagyok győződve, hogy az alapítók és részvényesek a lövölde ügyét újlag a szokott erélyvel felkarolván, a legközelebbi közgyűlésen teljes számmal megjelenjen és a leg jobb, legcélszerűbb intézkedések megtételében tevékeny részt venni fognak.

A közgyűlés feladatához tartozónak vélem, a közönség egy részében uralkodó azon bal nézet szétosztatását eszközölni, mely szerint a lövölde kizárólag a lövészek multságos időöltésére alakult volna.

Nem akarom kétségbe vonni, hogy midőn az egylet megalakult, az volt az irányadó kiindulási pont; de azért van ezen egyletnek is úgy mint a többinek, komolyabb célja is.

A városok szellemi emelkedése, a társadalmi élet előmozdítása a bennök alakult egyletektől függ; azon város, melyben sok virágzásban levő egylet létezik, polgárainak lakosainak nagyobb nemesebb cél felé törekvéséről, a kor szellemével való haladásáról tesz bizonyosságot; — ellenben ott, hol egyletek nincsenek, vagy a hol azok fentartására kellő gond nem fordítatik, ott a szellem és társadalmi élet parlagon hever, az oly város nem haladhat a korszellemmel, nem tudja felfogni szeretett édes hazánk feladatát; — tudjuk pedig, hogy feladatunk, magunkat nemcsak Európa többi művelt állama műveltségi színvonalára felemelni, de azokat, ha lehetséges, még feljűl is múlni!

Városunk közönsége jól fel fogja édes hazánk azon feladatát, tanusítja azt azon számos társulat és egylet, melyek csak a legközelebbi 10 év alatt keletkeztek.

Méltó tehát, hogy a lövölde-ügy is felkaroltassék kellő erélyvel, mit tennünk azonnal is könnyebb, mert az évenként fizetendő 3 ft nem oly teher, hogy ennyit városunk szellemi érdekei előmozdítására ne áldozhatnánk.

Nem hiszem, hogy túlzásba estem volna, a midőn ezt mondom, mert be tudom bizonyítani, hogy már nem egy külföldi utazót ki-értem az indóházhoz, kire lövöldénk a legközelebbi benyomást gyakorolá s ki egy kedves visszaemlékezésel többet vitt magával a külföldre.

Ha tehát az egyes egyletek fentartására egy kis áldozatot hozunk, emeljűk vele városunk szellemi érdekét s ezzel kapcsolatban szeretett édes hazánkat is.

Ezt tenni, pedig honfűi kötelességünk, a mi nek személyes érdekeinket alá kell rendelnünk.

Igazi becső örömmel tapasztaltam a lövölde gyakori látogatása alkalmával, hogy az iparos osztály tevékeny részt vesz a lövészetben, örülni kell azon minden igazi honfűnek, minden szabadelvű polgárnak, a midőn a lövöldében leküzdve látja az ember és ember közt fennálló rangkülönbség okozta válaszfalakat. És városunk intelligentiájának azon szép feladat esik osztályozásuk, hogy a társadalmi műveltséget átültesse azon körbe is, a hol az talán kellőleg kifejtve még nincsen.

A tisztviselők és renofelügyelők kötelességei közé tartozik, a vendégeket barátságos előzékenységgel fogadni, őket lövöldözésre ösztönözni, szíves készséggel a löfegyverek kezelésében oktatóván. A löfegyverek kezelésének ismerete befolyással van az ország védelmére, mert tagadhatlan, hogy az ki löfegyverrel bánt tud, s lövésének biztonságáról meg van győződve, — az eltorulható esetekben, bátrabban néz az ellenség szemé közé, mint az, ki foggyverrel bánti nem tanult.

Ha a tornázást a honvédelmi rendszerral hoztuk kapcsolatba, a lövészetet még inkább hozhatnók kapcsolatba vele.

Mint említém, a legközelebbi időben közgyűlése lesz a lövész egyletnek, ismételve kifejezést adok azon óhajtam-nomnak, hogy azon, az eddigi részvényesek teljes számmal megjelenjenek, azon közgyűléstől függően nagy részben, az egylet jövője. A főlövészmeister és a választmányi tagok választása forog most kérdésben s magyarazatot nem kíván, mily fontos ügyek ezek! — Tudjuk, miszerint a főlövészmeister egyéni-égétől igen sok függ, feladata lévén a városi polgárságot az ügy iránti részvételre bírni, és annyi részvényt szerezni az egyletnek, kiknek fizetésével a függőben levő adósságot törleszteni lehetne.

Kevés város dicsekedhetik azon szerencsével, hogy annyi erélyes, tekintélyes és ügybuzgó férfival rendelkezessék, mint éppen Debreczen; s ennél fogva nem tartozik a nehézségek közé, ismét oly főlövészmeistert, és választmányi tagokat választani, kik az egylet felvirágzását előmozdítják.

Mindamellett, nem tartom feleslegesnek felszólalni, miszerint talán célszerű volna: a közgyűlés megtartása előtt oly értekezleteket tartani, melyek célja:

ideje-korán egyetértőleg tisztába jönni a főlövészmeister és a választmányi tagok választására nézve, s bátorikodom erre leginkább azon alapító tagok figyelmét felkérni, kik a takarékpénztárnál az egyletért kezességet vállaltak.

Mayer Emil.

Színházi szemle.

** Kedden, november 30-án adatott: Macrózok a földézetben; operette 1 felvoásban, zenéjét szerzé Zaisz. Ezt megelőzé: Ki mer, nyer, vigjáték 2 felvonásban. Fordította Remellai. A vigjáték elég jól mulattatá a feles számú közönséget, daczára, hogy előadása nem a legjobban sikerült. Színészeink nem igen látszóttak figyelembe venni jeleneteik alkalmával a végszavakat, sőt még a sugó türelmetlen új-pattogtatásait a közönség is hamarabb észrevette, mint az elkésett szereplő. Szükségtelen fejtgetni azt, hogy ily esetben mennyire csökken a hatás, mennyire romlik az illusió, azért tehát ajánlatos volna, ha a hallgatóság megóvatnák az efféle kellemetlenségtől. Bercsényi szerepe inkább Együdtől illend, mert az ily szeleburdi alakok személyesítése, tulajdonképen az ő szerepkörébe vágna. Egyébiránt Bercsényi is igyekezettel játszott, és meglehetősen alkalmával állítá előnkbe a vakmerő szerelmes ifjoncot, ki semmi veszélytől nem retten vissza, csak hogy imádotta közlebe lehesse. Csupán egy hibája van e tehetséges fiatal színésznek, az t. i. hogy nyelvében nem akar uralkodni; szavaiata sebes, néha hadar, s éppen ennek tulajdonítható ama baklövés is, melyet a darab végén elkövetett, előbb járván nyelve mint öntudata. E vigjáték czime, mint fentebb látható: „Ki mer, nyer.” — ezen ismert példaszó zárja be a darabot s következőleg a hatás ebben van koncentrálva. Bercsényinek kell ezt mondania és ő szokásos gyors kiejtésével megfordítja a mondatot, majd tévedését belátván — kiigazítja magát. Ez ugyan szórszálhasogatás ilyeneket felemlgetni, — de készakarva tesszük azt, hogy belássa Bercsényi ama hibáját — érte nyelvének gyorsaságát — melyről le kell szoknia, hogy szavaiatából is kitűnjék az öntudatlanság, a gondolkodó színésznek e megbecsülhetetlen kincse. Az operetben Blaháné és Együdtől mint mindig úgy most is kiváltak, s játékkukat olykor-olykor kitűző tapsokkal jutalmazá a közönség.

Országgyűlési értesítő.

(November 30.)

— Elnök: Somssich; a ministeri padokon: Gorove, Bedekovics, Mikó, Eötvös, Festetics, Lónyay. A gazdasági bizottmány ajánlatára a ház 2 szolgálának Szemere- és Demjénnek 100 ft. utalványoztatik. Több kérvény benyújtása után, Román S. a tothfalvi ügyben adott ministeri válasza felelni akar, de az elnök a ház szabályai alapján, miszerint a válasz tudomásul vétele után észrevételeit tenni nem lehet, csak határozati javaslatot lehet beadni, — a szót töle megvonja. Román S. alaptalanak állítja, mintha ő a ministeri válasz elől megszökött volna, rosszul volt; s most határozati javaslatot ad be, miszerint az interpelláló, ha a ministeri válaszadaskor jelen nincs, később is felelhessen arra. — Gorove fel német Albert interpellációjára, a Tiszánai postamester Török Sándor kezén állítólag elveszett 6000 ftot illetőleg; előadja, hogy a postamester előadta a vevényt a 6000 ftros levélnek az illető kezébe jutásáról, ki mind a mellett csak üres levél megkapását ismeri el; de a vevény bizonyított okirat lévén, a postamester hivatalába visszaállított. Németh A. a postamester jelleme ellen kikél, és 2 vevényt tesz le a gyorsírók elé, melyeket a postamester irt alá mások helyett, s azoknak felhasználására hívja fel a ministert, mit ez megtagad, s magán perutra tartozónak nyilvání. Erre a ház tudomásul veszi a feleletet. — Azután áttér a ház napirendre, a zárszámadások feletti vitára.

A Justh javaslata mellett szóltak gr. Csáky Tivadar, Tóth Vilmos, ki az ellenzéki sajtót vádolja, hogy a számadást megtámadta; az oly országnak — úgy mond — nem lehet hitelle, melynek pénzügyéről azt mondják, hogy számadásai haszonvetetlenek (jgaz! a balról). Kemény Gábor, Wodianer B., Buday Sándor. Ghicz javaslata mellett: Szakácsy D., Vukovics, a ki megjegyzé, hogy először történik, hogy az 1848-diki törvényeket az adófizetők érdekei ellen magyarázzák. Moesáry L., Körmeny Sándor. A vita befejezése ismét holnapra halasztott.

Fővárosi értesítő.

* A „S z á z a d u n k” mégis csak beleolvad a „Pesti Naplóba,” mely egyesületszól tettünk ugyan már említést, de ezuttal mint bevégzett tény újragoljuk a legutóbbi pesti lapok után. Kemény Zsigmond maradj szerkesztő, — felelős szerkesztő pedig lesz Urvári Lajos.

* A színházi enquete megtartá első ülését a belügyminister lakásán. Rajner üdvözölvén az enquete tagjait, utána Ribári osztálytanácsos mutató be a nemzeti színház elsőrendű tagjai által kidolgozott emlékiratot; majd a belügyér felzótta a jelenlevőket, hogy a bizottmányba, ha jónak látják hívjanak még pe-

vészme-
ster
bátorko-
yelmet fel-
kezességét
Emil.

Macrózok a
erz Zaisz.
lvonásban.
mulattatá a
lása nem a
látszóttak
gyszavakat,
t a közön-
t szereplő
mennyire
szert tehát
k az effle
b Egyűdöt
helyesítése,
Egyébiránt
eljárás és a vizsg. bíró kitartó ügyessége folytán az
Uj-Pestről Kőbányára vezető uton ellássa találtak meg
egy csomagban 118 különféle órát és lánczot. A főtet-
tesnél pedig 59 ft értékű tárgyakat.

Az erzsébet-
terti fabódéval ugyan-
csak meg vannak akadva a fővárosi lapok. Egyszer ör-
vendezve ujdonságolják, hogy a faalkotmány lerombol-
tatik, s máskor e hirt demontozzák. Legújában a
Magyar Ujság apró hírei közt olvashatjuk, hogy talán
mégis csak le fogják rombolni. Morländernek, ki a
színház bérbévevéseért folyamodott, legalább visszaad-
ták a kérvényt, azon jelentés mellett, hogy a város már
két alkalommal hozott határozatát el nem állhat.
Helyesen!

kon: Go-
Lónyay. A
szolgájának
antik. Több
lvi ügyben
nök a ház
sul vétele
zati javas-
Román S.
álás elől-
zati javas-
nisteri vá-
n arra. —
szanáni
elvezett
er előadta
be jutásá-
sát ismeri
stameter
ester jel-
sírők elé,
s azoknak
gtagad, s
ház tudó-
ház napi-

ky Tiva-
lja, hogy
ugymond
t mond-
! a bal-
Sándor.
vics, a ki
1848-diki
varázsk.
ése ismét

leolvad a
gyan már
ágoljuk a
d marad
z Urvári
artá első
zólván az
s mutató
dolgozott
nlevőket,
még né-

hány szakké. fit, s alakítsák meg a gyűlést. Ez meg-
történt: elnöké Károlyi György gr; alelnöke Podma-
niczky Frigyes b; jegyzőké pedig Szigligeti és Dobsa
választattak meg. Délután diszebél volt a belügyminis-
ternél, s itt Dobsa köszöntötte fel először a házigazdát,
Podmaniczky az elnököt, ez pedig Podmaniczkyt, mint
a nemzeti színház leendő intendánsát, mit az egybe-
gyűlteke egyhanguan megéljenztek.

* A Dun a ismét gazdagabbá lett egy áldozat-
tal. Egy diszesen öltözött hölgy a napokban egész nyu-
godtan halad a lánczidon, egyszer csak felkapaszkodik
a karfára, s minden vesztéglés nélkül beleugrik a mély
vízi sirba. A szerencsétlent nem is látták többé.

* K u t s e r a órásnak — kit hetekkel ezelőtt
mindenéből kiraboltak — mindene megkerült. A tette-
sek a szomszéd boltot kulcsal kinyitván, a kőfalat
másfélláb térfogatban áttörték, s úgy vitték el a kir-
akból több mint 6000 ft értékű óraművet. Erősen ta-
gadták a kézrekerült tettesek, de a vizsgáló hitelen
kihallgatott beszélgetést rendezett, egyikőjük s ennek
egy ismerőse közt, s bevallotta, hogy hol vannak a lo-
pott tárgyak. Ekképen tagadhatlanná vált a tény s a
tárgyak közül megkerült három csomagban 144 darab
óra, lánczok és medaillonok 4480 ft értékben; újabb
eljárás és a vizsg. bíró kitartó ügyessége folytán az
Uj-Pestről Kőbányára vezető uton ellássa találtak meg
egy csomagban 118 különféle órát és lánczot. A főtet-
tesnél pedig 59 ft értékű tárgyakat.

* Az erzsébet-
terti fabódéval ugyan-
csak meg vannak akadva a fővárosi lapok. Egyszer ör-
vendezve ujdonságolják, hogy a faalkotmány lerombol-
tatik, s máskor e hirt demontozzák. Legújában a
Magyar Ujság apró hírei közt olvashatjuk, hogy talán
mégis csak le fogják rombolni. Morländernek, ki a
színház bérbévevéseért folyamodott, legalább visszaad-
ták a kérvényt, azon jelentés mellett, hogy a város már
két alkalommal hozott határozatát el nem állhat.
Helyesen!

Belföld.

* Nagyváradon 1849-ben egy honvéd-
tázer kalácsot vett bizonyos asszonytól, de az árát nem
tudta kifizetni; ez a honvéd most ismét azzá lett, s meg-
találja a hitelező: az ur még nekem tartozik 4 huszassal,
tudja mikor régi honvéd volt, akkor vett tőlem kalácsot
s adós maradt; eddig is láttam az urat, de a mit a hon-
védnek kölcsönöztem, azt a honvédtől akartam megkér-
ni. E szavak meghatották a honvédet, felköltek lelké-
ben a „mult fátyola“ alatt rejlő gondolatokat, egy köny-
sepp esett ki ragyogó szeméből, megköszöné a szegény
asszony várakozását és kifizette régi tartozását — ka-
mattal együtt. —

* Borson pedig az történet, hogy
a mult napokban több katon a rárohant egy békés házi-
népre, s azt úgy összetörték, csupa „juxból“, hogy né-
melyek egész életükre megnyomorodtak. Nincs elég szí-
goru büntetés, melylyel e gaz fickókat büntetni lehetne.
Különböen gyönyörűséges jellemzésre szolgálhat ez mos-
tani „mindent megnyertünk“ féle viszonyainknak. Fia-
nkot szállítják oly háboruba, melyben nincs semmi oly
cél, hogy őket lelkesíthetné. Cattarói harcossaink
helyett nekünk itt hagnak oly katonákat hogy, ha
nekik úgy tetszik, játszanak a békés polgárokkal —
cattarósdit.

* A vidéki, kivált az alföldi magyar vá-
rosok szülőttei nincsenek oly kedvező helyzetben, hogy
anyanyelvökön kívül a még most „uralkodó, birodalmi
nyelvet“ könnyen elsajátíthassák; de ifjaink még eddig
egy ért esültek, hogy a tiszti vizsgát csak német
nyelven tehetik le; azonban „több apa“ ezt még az or-
szág fővárosában sem hiszi, legalább szereti nem hinni,
és hogy erről teljesen meggyőződhetsek, kérdést inté-
zett a honvédelmi ministeriumhoz, hogy vajon azon ö-
kényesek, kiknek ez évben kell letenni a tiszti vizsgát,
lehetik-e ezt magyar nyelven is, ha nem bírják elég-
gő a német nyelvet? — Kiváncsiak vagyunk a feleletre,
mikor jön meg az — Bécsből?

* Szász-Régenben az ottani önegylet
ho 20-án az ev. ref. templom javára táncvigalmat
rendezett, melyre csinos közönség gyűlt össze, „nagyob-
bára a helybeli szász és román lakosságból.“ Egyszer-
mind tehát a testvéresülés ünnepe is volt.

* Gyászli. A nagykőrösi ref. lyceum
természettan tanára Weiss János ny. 28. meghalt. Alapos
képzettségű, kitünő miveltségű, s ezerecsés előadásu
szakember volt; 18 évig működött ez intézetben. Ő a
studomány színvonalán állott, annak újabb vívmányaival
lépést tartott, éles észszel, s itélő tehetséggel bírt.
Most nemcsak az intézet, de a hazai tanügy gyászolja
halálát. Áldás a kiszenvedett férfi nyugvó poraira!

* Vas megyében 436 népiskola van,
406 rendes és 58 segédtanítóval. A tanköteles gyerme-
kek száma 58,475. Iskolába jár 35,786. oktatásban nem
részesül 21,689. Itt a számok beszélnek, nem kell hoz-
zájuk semmi magyarázat. Azonban, igen jó volna, ha
más megyékből is bírnánk ily adatokat.

* Lőcséről írják nekünk, hogy ott E. hó
24-én megyei bizottsági ülés tartatott, mely után ren-
desen az új nevezett „magyar vacsora“ következik;
most is megtörtént e magyar vacsora, hol a szépséges
urak a vacsora nevével ellentétben, német frakkban és
nyugyogóban jelentek meg. Sokkal örvedetesebb ránk

nézve, hogy a locei gymn. ifjak irodalmi kört alakítot-
tak a magyar irodalom tanulmányozása céljából.

A dalmát csataterről.

— A nagyvesztésekkel járt visszavonulás köz-
ben a Ferencz Károly ezred képezte az utócsapatot; s a
visszavonulás alatt folyt csatározások alkalmával a 8-ik
vadászszázalékban könnyen sebesült Storich és Schrank-
hofer hadnagyok, megholt 14. közeber, 7. sebesült; a
Ferencz Károly gyalogságnál meghalt egy ember, 3
megsebesült. A folytonosan tartó rosz idő miatt a se-
regben igen sok betegség fordult elő, az expeditio alatt
nem kevesebb, mint 1000 katon a lett beteg. — A már
jelzett főhadiszállás megtámasztásáról, utólagosan
következő részletek jutottak köz tudomásra: a tábor-
karban voltak a megtámasztásokról Auersperg tábornok,
Schröder ezredes, tábornoki főnök Pokor őrnagy, tü-
zérezered Bronn, tábornoki őrnagy Kodolics, s néhány
tábornoki kapitány és segédtsz. Nem voltak mindnyá-
jan lovon, s a megtámasztás pillanatában irtóztató
zavar támadt; az öszvérek elhagyták uraikat s felsza-
ladtak a sziklákra, 37-ből csak 7-et találtak meg más-
nap, természetesen, a pakkok nélkül. A kik lovon
voltak, erősen sarkantyúzták lovaikat, az öszvérek tulaj-
donosai verték egész erővel a kifáradt állatokat; a ren-
deltség oly nagy volt, hogy mindenki csak magát ki-
vánta megszabadítani; legroszabb helyzetben voltak a
gyalogok, kik nem bírtak gyorsan előre hatolni — a
futásban; rimádkodtak a lovasoknak, hogy ne hagyják
el őket. Mig a fölkelők az élelmezési vonatok kipu-
szításával foglalkoztak, sikerült végre, estveli 7 órakor a
főhadiszállást Dragalit elérni a futóknak; az összes élel-
mezés a pakkokkal el foglaltatott a fölkelők által, még
azon kufferek is, melyekben a keület földabrosza és az
irodai szerek, irományok voltak, mind a fölkelőknek
estek martalékul. — A Wimpfen ezredbeli 4 század
előrsőn állott Kosmac és Maina közt a megtámasztás
alkalmával; b. Wimpfen százados, Bessé hadnagy és a
legénysegtől 120—130 a fölkelők kezei közé esett;
Vicie hadnagy előadása szerint ki 22—24 emberével
— kik közt két levágott orru is volt — Kozmacig esa-
tázza vonult vissza, a katonák sorsa irtóztató volt.

Bécsben és Cattaróban az a hír, hogy Auersperg
és Wagner állomásokról eltértek, és Rodich, vagy
Dormus tábornok állittatnék a seregek élére; b. Rodich
már táviratilag Bécsbe is hivatott, hogy a vezénnyel
megbizassék.

Az hallik, hogy az illető felsőbb körökben ismét
az alkudozások fonalt vették fel, de hogy a fölkelők
hajlandók-e a tudva levő események után alkuba eresz-
kedni, igen kétséges. Azon szándékrol is beszélnek,
hogy az összes működő csapatok ujjakkal váltanak
fel; no az ujak ismét drágán fognának csak annyi hely-
ismerethez és tapasztalathoz is jutni, a mennyivel az ott
levők már bírnak. — Novem. 24-én temették el Catta-
róban a Zagvozdaknál elesett Albrecht ezredbeli 4 tisz-
tet. Igen nagy részvét mutatkozott a jelenvalók majd
mind irtak; a hullák iszonyuan meg voltak esonkítva.
Frics őrnagynak nyaka volt keresztül vágva, mit szolgá-
gája tanúsítása szerint, a mintegy 20 főtől álló fölkelő
csapat akkor követett el rajta, midőn már meg volt se-
besítve és fegyvertelen volt. Urbanovics főhadnagynak
le volt vágva orra, ajkai, és álla; épen így volt a másik
két tisztt hullája is eltorzítva. Frics őrnagy fiatal özve-
gye, kis fiával jelen volt a temetésen.

Külföld.

— Napoleon császár ügyesen szerkesztett trón-
beszédé mutatja a császár talentumát, mely őt hireszt-
elt betegsége daczára sem hagyta el. A szabadság
szempontjából véve fel a trónbeszéd értékét, azt ügyes
okmányoknak kell tartanunk, mely a gyöngéket elaltatja,
s boldogság álmában ringatja; míg a szabadság valódi
barátai, abban az önkényuralom személyesítőjének
álarczára ismernek. — Midőn a császár a trónbeszéd
ezen szavait hangoztatta: „a rendért én kezeskedem.“
minden oldalról tetszenyilatkozatok hangzottak; a
trónbeszéd vége, mely arra utal, hogy a szabad intéz-
mények, kihágások nélkül érvényesíthetők, legmeleg-
ben üdvözöltetett. Midőn az eskütelre felhívás alkalmá-
val Rochefort nevére került a sor, a gyűlés „éljen a
császár“ kiáltásban tört ki. Az ellenzék elhatározta,
hogy a kormányt interpellálni fogja, a törvényhozó
gyűlés későn lett összehívásáért; továbbá a baloldal
elhatározta, hogy a személyesen felelős császárt felhívja
az olasz háboru ótai kormánytetteikért, melyek közt
nem fog hiányzani, sőt főszerepet játszanak: Mexico,
Mentana, Sadova, Cremieux fogja a tüzelés sorát meg-
nyitni, és Thiers támogatja őt.

— A török porta és az egyiptomi alkirály
közti viszály kiegyenlítése iránt táplált remények al-
aposoknál mutatkoznak; az alkirálynak a szultán iránti
viszonya új fermanban állapították meg, mit az alkí-
rály elfogadni hajlandó lenne.

— Spanyolországban Margall indít-
ványa, melyszerint a kormány eljárása roszalandó lett
volna, az alkotmánynak tövénnyellenes fellegeszté-
sért, a kortes által elvetetett. A trónbetöltés kérdése
ismét nyugszik, mivel a genuai herceg lemondási nyil-
latkozata után ismét király-jelölt nélkül van a kormány.
Montpensier herceg ügynökei ugyan ismét mozognak,
de nagy mozgalmat nem támasztanak. Minden jel arra

mutat, hogy a nemzet többsége a köztársaság után
vágyik.

A montenegró i fejedelem nem mervén
hazulról távozni, hadsegédétől küldött ő felségéhez le-
velet Triestbe.

Gr. Beust nov. 29-én utazott kíséretével
együtt Brindisin át Florenche Viktor Emánuelhez, ő
felsége különös parancsára, kinyilatkoztatni sajnálatát
a két fejedelem nem találkozhatása miatt.

Páris, nov. 29. A porta ultimatum a ma kül-
detik Cairoba, miszerint, ha az alkirály 10 nap alatt
a sultánnak nem enged, letétetik

Különfélék.

— Nőszöktetések. Posenből a rha-
nique scandaliuse pár hó alatt két szöktetésről töl-
sít, s mindkét eset arisztokrata körökben történt. A nő
szöktető az első esetben egy rangban állott az elsőszö-
kettel, s titkos szökések által mindketten elértek cél-
jukat, s az anya, ki leánya férjhez menetelbe nem
akart belegeezni, e folytán kénytelen lön megnyugodni.
Sokkal roszabbul alakulnak a viszonyok a másik elsőszö-
kett nőre nézve, ki néhány nap előtt Peine környéké-
ről fivére házából engedé magát megszöktettetni. A sze-
gény elcsábított nő 22 éves, és egy elhalt lengyel gaz-
dag nemes leánya. Ez a bátyjánál szolgálásban levő
szakácssal elegedett viszonyba, ki 25 éves volt, s a
szenvedély által annyira elhagyta magát ragadtatni,
hogy a végből, miszerint a könnyelmű és jellemtelen
emberrel annál könnyebben megszökhessék, annak segé-
lyével hozzá tartozóitól 11,700 tallért tulajdonított el,
érték papirokban. A nov. 16-án éjszaka létesített szö-
kést a család csak másnap reggel vette észre. A néhány
bizonytalan nyom oda mutatott, hogy a szökevények
Rosen felé vették útjokat. Az ottani rendőrség tüstént
távirati uton értesített, s néhány órai szorgos kuta-
tásnak és nyomozásnak sikerült a szökevények nyomát
kétségtelenül felderíteni, kik is Boroszló irányában ha-
láltak. Schnepel rendőr biztos indult utánok, s pár nap
mulva Krakkóban utól is érte őket. Az eltulajdonított
érték papirokat már beváltották s mintegy 10000 tallér
késpénz találtatott meg, és foglaltatott le nálok. A fiat-
tal hölgy, ki maga is részt vett a tolvajlásban, most két-
szeresen fog lakolni könyelműségeért, mert a rokonok
az államügyesség elébe beteresztett vádat már nem ve-
hetik vissza.

— Egy szent sarujának talpai.
Petersburgból írják: „Említésre méltó curiosum azon
ünnepe, mely rövid idő előtt a finlandi testőrség egy-
házában tartatott. E templom Sz. Spiridionnak van
szentelve, kinek csontjai valahol Görögországban
nyugosznak. Nokolajevits Konstantin, nagyherceg, a fin-
landi testőrség főnöke a nyáron Görögországban volt,
hogy ott leányát, a görög királynét meglátogassa. Sike-
rült ott neki a görög királyi pár engedélyét kinyerni
arra, hogy szent Spiridionnak saru talpait magával vi-
hesse Oroszországba, s azt legközelebb a finlandi testő-
reznek ajándékozta. Az ezred igen nagy hálával fo-
gadta a szent sarutalpakat, s azok a templomban igen
nagy ünnepelességgel helyeztetek el. Nem könnyű
feladat lenne kitalálni, hogy egy testőr ezrednek mi kö-
ze lehet akar sz. Spiridion akár szent Simplicius sarui-
nak talpával, de még megfoghatatlanabb az egész dolog,
ha meggondoljuk, hogy a finlandi testőr ezred majd
egészen protestansokból áll.

— Zastron Bécsben. Most pénteken
Bécsben a Józsefvárosban történt egy eset, mely a leg-
nagyobb elkeseredést és aggodalmat okozta fiatal gyer-
mekek szüleinél. Egy vasuti hivatalok 12 éves fia
ugyanis déljában atyjától a Józsefvárosba küldetett, s
oda egy csinos elegans öltözkű ifju kíséerte őt folyto-
nosan. Egyszer megszólítja az ifju a gyermeket, ha nem
akar-e egy forintra szert tenni, s miután az igent mon-
dott, egy pincze sikátorba vezette be, s ott a gyerme-
ket a legocsmányabb természetellenes vétet követte
el, ki hiába kiabált segélyért, mert a gyermek csak a
merény végezte után szabadulhattott a szörnyeteg kar-
jai közül. Ekkor ez megfutott, s most erélyesen nyo-
mozzák Sodoma ez ujkori lovagját.

— Egy érdekes okirat. Anno 1694
die ig, mart. En nemes Biharvármegyében, mostan
Debreczen városában lakos Komjátí Zsigmond fiaimmal
Komjátí Pállal és Zsigmonddal együtt per Psentus
recognosciam, hogy in anno 1693. die 18. okt. a po-
gány tatároknak estem volt keserves fogságában, kik is
Vég Gyula várában más törököknek eladtak, az honnét
különbön ki nem szabadulhattam, hanem sok becsületes
emberek instántiájára s magam sok siránkozásim után,
szánt meg ismert méltóságos várdi püspök Benkovicz
Ágoston uram ő ngha. kitől kénszeritettem felvenni
háromszáz hatvan magyar forint. i. e. 360 f. hungar.
Ilyen conditio alatt, hogy ha ő Nghának a következen-
dő Sz. Demeter napjára, úgy mint: ad diem 26 okt.
Anno curantis azon summát le nem tehetném, avagy
letenni nem akarnám; tehát ha valahol találhatik jószá-
gom, azt elfoglalván tétethessen satis factiot ő ngha;
kire abligalom is magamat, gyermekeimet és succes-
soraimat. Melynek nagyobb bizonyosságára adtam ezen
kezem írásával és peccétemmel megerősített leveletem
az alább megirt személyek előtt. Dat. Debreczen Anno
et die supr. notat. Komjátí Zsigmond (ph.) Komjátí Pál
(ph. ifju Komjátí Zsigmond (ph.) Coramme Joanno

Borbily Cottus Bihar judium (ph.) Coramme Mikhaele Koss (ph.) Coramme Joanne Comaroni (ph.) Coramme Nikolao Bölcskei (ph.) Judium Cottus Biharins. Coramme Petro Horváth jurassore Cottus Zabolsh. (ph.)

Korfu, nov. 30. A császár király ma egészse-
gesen ide érkezett.

Közzgazdászati.

Debreczen, nov. 30-án tartott hetivásáron, középár mérőnkint: buza 3 ft 80 kr, kétszeres 3 ft 40 kr, rozs 2 ft 45 kr, árpa 1 ft 90 kr, zab 1 ft 80 kr, ten-
geri 2 ft 55 kr, köles 2 ft 80 kr, kása 5 ft 30 kr, 1 zsák burgonya 1 ft 40 kr, 1 mázsa új szalonna 25, 26, 27 ft, 1 m. új hajt 27, 28, 29 ft.

A baromvásár esekély volt vidéki vásárlók nem voltak. Egy tinó eladatot 67 ftért. Egy tenén borjával együtt 60 ftért lovak igen olcsó árért keltek. — Időjá-
rásunk egész nap felhős, komor, és hűs.

Debreczeni bérkocsi árszabály.

1. Napszámra: Egész napra, reggeli 7-től esti 9-ig 6 ft, félnapra, reggeli 7-től d. u. 1-ig, vagy d. u. 2-9-ig 3 ft 50 kr, országos vásárok alkalmával, a vásárok előhétében a vásárok hét 4 első napján: egész napra 10 ft, félnapra 5 ft 50 kr.

2. Óraszáma: Félóra 50 kr, 3/4 óra 65 kr, egy egész óra 80 kr, minden következő órára 50 kr, az utolsó órán túl félóra vagy kevesebb időre 30 kr, országos vásárok minden tétel után 20 kral több.

3. Temetéseknél: Ha a végtisztesség a templom-

ban történik, temetőbe ki és vissza 2 ft, a háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza 1 ft 20 kr.

4. Színházba: Menet 60 kr, jövet 80 kr

5. Bállokba: Menet 80 kr, jövet 1 ft.

6. Vasútállomásokhoz vagy raktházhoz: Nappal menet vagy jövet 50 font teherrrel vagy anélkül 60 kr, éjjel 1 ft, országos vásárok: nappal 1 ft, éjjel 1 ft 20 kr, egy órai várakozás 40 kr, félóra várakozás 20 kr.

7. Nagyerdői fűrészházhoz: Menet vagy jövet 1 ft, menet és visszajövet 1 órai várakozással 1 ft 50 kr, minden következő órára 40 kr, országos vásárok: menet vagy jövet 1 ft 20 kr, menet és visszajövet 1 órai várakozással 2 ft, minden következő órára 50 kr.

8. Szőlőskertekbe: Menet vagy jövet bármelyik szőlőskertbe 1 ft, menet és visszajövet 1 órai várakozással 1 ft 50 kr, minden következő órára 40 kr.

9. Lovversenyterhez: Oda és vissza várakozással (fél nap) 5 ft.

10. Külső baromvásárba: Oda és vissza 1 órai várakozással 8 ft 50 kr, minden következő órára 50 kr.

A csere-kaszálókba, tanyákra és vidékekre való szállítás előleges alku szerint történik.

Az ide vonatkozó panaszok, a kapitányi hivatalnál jelentendők be.

Bécsi tőzsde, decz. 1. Cs. arany 5—88, ezüst 122—75.

Felelős szerkesztő s kiadótulajdonos: **Oláh Károly.**

Legujabb.

— Páris, nov. 30. Mint a Gaulois jelenti Latour minister lemondása elfogadtatott.

— Madrid, nov. 30. A florenzi spanyol követ jelenté a királynak, hogy megfogja kíséretét a genuai hercegnőt a genuai herceg jelöltségének megnyeré.

— Páris, nov. 30. A mai kamara ülésben Jules Favre interpellatio iránt engedélyt kért a kamra elnapolása, a megyefőnököknek a választásokba beavatkozása, a párisi júniusi zavargások, és a lyoni és aveyroni szénbányabeli zavargások véres elnyomása miatt. Végre tjavaslatot nyújt be az alkotmányzó hatalomnak kizárólagosan a kamarára ruházása iránt.

A belügyminister követeli, hogy a törvényjavaslat mint alkotmányellenes az előzetes kérdés által elvesztés; Olivier a régi ügyrend fentartását követeli a kamra megalakulásáig. Végül határozatott, hogy az osztályok megalakulása után az interpellatioira idő fog határozatni.

Raspail zaj között indítványozza, hogy a minis-
terek gyilkolásokra való mód szolgáltatása miatt vád alá helyeztessenek.

Magy. kir. sz. tiszavidéki vasuti MENETREND, az erdélyi vasutüzlet megnyitása napjától a további rendelésig.

I. Bécs és Pestről		II. Bécs és Pestről		III. Bécs és Pestről	
óra	percz	óra	percz	óra	percz
Bécs	8	Arad	8	Bécs	8
Pest	6 30	Pest	6 30	Pest	6 30
Czegléd	9 39	Czegléd	9 24	Czegléd	9 39
Szolnok	10 37	Szolnok	10 16	Szolnok	10 37
Püsp.-Ladány	1 33	Püsp.-Ladány	1 29	Püsp.-Ladány	2 7
Debreczen	3 5	Debreczen	1 9	Debreczen	3 16
Nyiregyháza	4 35	Nyiregyháza	1 9	Nyiregyháza	3 16
Tokaj	5 31	Tokaj	2 24	Tokaj	4 12
Miskolc	7 24	Miskolc	3 21	Miskolc	5 11
Kassa	9 56	Kassa	5 52	Kassa	6 11

A közállomásokról indulás ideje, minden pályaudvaron a kifüggesztett részletes menetrendben van kimutatva.

A vasúthoz csatlakozó postakocsik menetrende:

Arad-Szeben: Indul Aradról naponkint este 7 órakor. — Érkezik Aradra naponkint reggel 5 óra 19 perczkor. (5—4 utas felvétele mellett.)
Nagyvárad-Arad: Ind. (Személy-szállítás). Nagyváradról naponkint este 6 órakor. — Érkezik Nagyváradra naponkint reggel 9 órakor.
Nagyvárad-Kolozsvár: Ind. Nagyváradról nap kint este 6 ór. 50 p kor. — Érkezik Nagyváradra naponkint reggel 9 órakor.
Nyiregyháza-Beregszász: Ind. Nyiregyházáról nap kint reg. 7 ór. — Érkezik Nyiregyházára nap kint este 4 ór. 50 percz. (5 utas felvétele mellett.)
Miskolc-Eger-Hatvan: Ind. Miskolcziól nap kint reg. 8 ór. 50 percz. — Érkezik Miskolcra nap kint este 6 ór. 10 percz. (5 utas felvétele mellett.)
Kassa-Lőcse-Kézsmárk: Ind. Kassáról nap kint éjjel 12 ór. — Érkezik Kassára nap kint éjjel 12 ór. 10 percz. (5 utas felvétele mellett.)
Kassa-Tarnov: Ind. Kassáról nap kint éjjel 12 ór. — Érkezik Kassára nap kint éjjel 12 ór. 10 percz. (5 utas felvétele mellett.)
Kassa-Munkács-Sziget: Ind. Kassáról nap kint éjjel 14 ór. 45 percz. — Érkezik Kassára nap kint reg. 1 ór. (5 utas felvétele mellett.)
Kassa-Vácz: Ind. Kassáról vasárnap, hétfőn, szerdán és pénteken d. e. 10 ór. — Érkezik Kassára hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton d. u. 2 ór. 45 percz. (5 utas felvétele mellett.)

Az igazgatóság.

H I R D E T É S E K.

Az „István” gőzmalom-társulat

azon t. cz. részvényesei, kik az 1868-dik évi ápril 26-diki társulati közgyűlés határozatából kibocsátott új részvényekre szülő **teiglenes igazolványok** birtokában vannak, ezennel felszólítanak, miszerint a 6-dik 10° részletet — és pedig egy egész részvényre 10 ftot, — folyó évi **december 1-től 15-ig.** a társulat irodájában (Czegléd-utca Kaffka-ház) befizetni sziveskedjenek.
Debreczen, november 30. 1869.

183. 1. — A képviselő választmány.

Az Adriai biztosító társaság

(Riunione Adriatica di Sicurtá)

főgynökségét aláírott elvállaltam.

Tekintve, hogy ezen társulat az 1838. évben alapított, hogy biztosítéki alapja jelenleg több, mint

14 millió forint

mi által teljes szűriársága tényleg be van bizonyítva: bátor vagyok a helybeli és vidéki t. cz. közönségnek

tűz- és jégkár, emberélet- és járadék-biztosítások eszközésére szolgáltatmat a lehetőségig leszállított díjszámítás mellett felajánlani. Teljes tisztelettel 181. 2—3

Sesstina Lajos.

Kiképzett lakatos-segéddek

állandó fizetés mellett a helybeli **gázczyárban** állandó alkalmazást nyerhetnek. 182. 2—2

Eladó ház.

Varga-utcán a 2182-ik számú **cserepes kőház házutáni földével** együtt örökön eladó. Értekezhetni a bent lakó tulajdonossal. 180. 3—3